

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут публічного управління
та державної служби
Кафедра публічної політики
Інститут досліджень безпеки Європейського Союзу (Франція)
Гранадський університет (Іспанія)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет третього віку в Громадкі (Республіка Польща)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)
Університет імені Неджметтіна Ербакана (Туреччина)
Державний університет в Гуарапуаві (Бразилія)

Матеріали
VI Міжнародної науково-практичної конференції

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

20–21 травня 2022 року

Харків
2022

ББК 74.58+74.20+88.40+88.840

УДК 37.013.77:[378+373.5]

П86

Редакційна колегія:

Балацинова А. Д. – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Васильєва С. О. – д-р пед. наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ворожбіт-Горбатюк В. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Кін О. М. – д-р пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Рогова Т. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Собченко Т. М. – д-р пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ткачова Н. О. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Цапко А. М. – канд. пед. наук, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол №7 від 20.07.2022 року)*

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 20–21 травня 2022 р.) / за ред. Боярської-Хоменко А. В., Попової О. В. ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків, 2022. 498 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти з питань методології, історичного та компаративного дискурсу розвитку педагогічної науки; організаційних, дидактичних і методичних засад реалізації дистанційного та змішаного навчання; педагогічних засад інклюзивної освіти; інновацій в освіті; розвитку загальної і вищої освіти; освіти дорослих; цифрових трансформацій в публічному управлінні та адмініструванні.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, здобувачам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

Танько Т. П., Тарарак Н. Г.	63
Особливості виховання дітей дошкільного віку у Великій Британії та США (ретроспективний аналіз)	
Тарарак М. Ю., Тарарак О. В.	66
Визначення поняття «толерантність» у зарубіжній психолого-педагогічній науці	
Штефан Л. А., Кузнецова О. Ю., Фазан В. В.	70
Особливості розвитку системи освіти в Україні в 20–30-ті рр. ХХ століття	
Бао Чен	73
Моделі навчання здобувачів спеціальності «арт-менеджмент» у закладах вищої освіти країн Європи, США та КНР	
Ван Ічжи	77
До проблеми взаємопов’язаності вимог до музичного виховання школярів та підготовки вчителів музичного мистецтва у КНР	
Ван Янь	80
Використання Пекінської опери у формуванні музичної культури китайської молоді	
Го Сінхуа	84
До питання історичного становлення диригентської освіти у КНР	
Дзін Лань	87
Організаційна культура університету Цінхуа та його ціннісні пріоритети	
Ду Цзінсюй, Го Цзяфей	91
Про розвиток підприємницьких здібностей студентів китайського коледжу	
Лі Янь	94
Ініціації китайських здобувачів художньо-педагогічних спеціальностей у проектній діяльності	
Лун Фен	98
Антропоцентричний базис політичної культури України і КНР	
Ляо Цайчжи, Ван Лі	101
Огляд сімейних факторів, що впливають на стан психічного здоров’я дітей у сільській місцевості Китаю	
Ляо Цайчжи, Гуй Цзюньцзяо	108
Дослідження стану психічного здоров’я випускників китайських коледжів	
Ляо Цайчжи, Ду Кещін	115
Огляд досліджень психічного здоров’я дітей у сільській місцевості Китаю за останні 15 років	
Ляо Цайчжи, Чжан Юй, Тан Юнфен	121
Кореляційне дослідження самотності та агресії серед китайських студентів коледжу	
Му Веньлун	130
Використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у викладанні музичних навчальних дисциплін у закладах вищої освіти КНР	

参考文献

1. 唐亚阳.公益创业学概论[M].湖南大学出版社, 2009.
2. 林爱菊, 朱秀微, 王占仁.大学生公益创业的现状、影响因素及培养途径[J].高等工程教育研究, 2016(4): 99-104.
3. 唐亚阳, 邓英文, 汪忠.高校公益创业教育: 概念、现实意义与体系构建[J].大学教育科学, 2011(5): 49-53.
4. 习近平.在北京大学师生座谈会上的讲话[M].人民出版社, 2018.
5. 曹胜利,高晓杰.创新创业教育培养新时代事业的开拓者——中国高等教育学会创新创业教育研讨会纪要[J].中国青年科技, 2007(156):51-56.
6. 王革,曹胜利,刘乔斐.深化高等教育改革大力推动创新创业教育的发展——全国高校创新创业教育高峰论坛综述[J].中国高教研究, 2009(6):54-56.
7. 【大学生创业, 资金从哪里来——人民政协报】
<http://www.cppcc.people.com.cn/n/2015/0615/c34948-27152692.html>.
8. 【“挑战杯”中国大学生创业计划竞赛章程】
<http://www.tiaozhanbei.net/rules2>.

ІНІЦІАЦІЇ КИТАЙСЬКИХ ЗДОБУВАЧІВ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЄКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Лі Янь

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

У статті акцентовано увагу на вимогах сучасного ринку праці, потребах суспільства в ініціативних фахівцях. Майбутні фахівці художньо-педагогічних спеціальностей виявляють інтерес до освітніх проєктів. У Китаї, вони брали участь у оновленні змісту викладання олійного живопису, успішно поєднали теорію з практикою комерційного ручного живопису.

Ключові слова: *образотворче мистецтво, олійний живопис, творчість, підприємництво, вища художня освіта в Китаї, освітній проєкт.*

The article focuses on the requirements of the modern labor market, the needs of society in initiative professionals. Future specialists in art and pedagogical specialties are interested in educational projects. In China, they participated in updating the content of the teaching of oil painting, successfully combining theory with the practice of commercial hand painting.

Key words: *fine arts, oil painting, creativity, entrepreneurship, higher art education in China, educational project.*

Сучасна професійна підготовка майбутніх фахівців, у тому числі майбутніх учителів образотворчого мистецтва, має бути продуктивною й успішною.

Пояснюємо це тим, що ринок праці висуває нові вимоги до фахівця будь-якої галузі, головними з яких є творчий підхід до розв'язання професійних завдань, уміння працювати в команді, виявляти ініціативу й активність, перш за все, в межах професійної діяльності. Безперечно, у процесі освоєння освітніх професійних програм з обраних спеціальностей формуються названі здатності майбутнього фахівця, котрі визначають його ставлення до професії та з часом переходять у його високу кваліфікацію і професіоналізм. Переконані, що виявлені активності здобувачів вищої освіти в освітньому процесі загартовують їх до умов ринку праці, формують особистісно-професійну стійку позицію.

У нашому розумінні термін «ініціатива» – це різного виду активності та мобільності здобувачів у розв'язанні практичних завдань у освітньому процесі закладів вищої освіти (ЗВО), що дають можливість їм набути досвіду бути лідерами в обраній спеціальності. У більш глибокому розумінні суті справи доповнимо й те, що ініціатив від учасників освітнього процесу може надходити безліч, але, головне, потрібно знайти раціональні шляхи їх реалізації, тобто зробити «небагато» – реалізувати власний потенціал, підвищити ефективність освітнього процесу, згуртувати навколо себе однодумців, презентувати результати й створити атмосферу задоволення й духу колективізму. Прикладом такої думки є участь суб'єктів освітнього процесу в проєктній діяльності.

Дотичними до теми дослідження є праці Лін Хан [1], у яких розкрито особливості формування творчої педагогічної позиції майбутніх учителів образотворчого мистецтва в процесі вивчення навчального курсу «Педагогічна творчість».

Дидактичний потенціал мистецьких проєктів та їх роль у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва розкрито в науковій статті І. Мужикової [2]. Нам імпонує зміст визначення поняття «творча педагогічна позиція майбутнього вчителя образотворчого мистецтва», суттєвими ознаками якого є творче ставлення здобувачів вищої освіти до художньо-педагогічних явищ, необхідність набуття ними художньо-педагогічних компетенцій, забезпечення професіоналізації особистості на початковому рівні освоєння професії. На думку І. Мужикової [2], мистецькі проєкти активізують творчий потенціал майбутніх фахівців художньо-педагогічних спеціальностей, завдяки яким вони переходять на новий рівень самопізнання й саморозвитку в освітньому процесі.

У дисертації Лі Хан [1] наведено приклади традиційних (лекції, семінарські заняття з поєднанням проблемного виду навчання, діалогічних форм співпраці) і нетрадиційних (метод проєктів, ділові ігри тощо) методів і форм роботи з майбутніми вчителями образотворчого мистецтва, завдяки яким відбувається стимулювання до навчання.

Проте, як свідчать результати аналізу наукової літератури [1; 2], власного досвіду роботи із здобувачами художньо-педагогічного напрямку, нині бракує активностей й мобільності учасників освітнього процесу у ЗВО з питань організації й участі в роботі регіональних і міжнародних освітніх проєктах.

Метою статті є вивчення питання щодо участі китайських здобувачів художньо-педагогічних спеціальностей у проєкті «Дослідження застосування комерційного ручного розпису в практичному навчанні олійного живопису».

Нині в Китаї відсутні системні дослідження комерційної форми ручного розпису, а це новий стиль живопису. Під час розвитку китайської економіки, впливу Інтернету, телебачення та різних засобів масової інформації громадяни країни стали звертати увагу на комерційну ручну роботу. З таким новим видом мистецтва знайомі в Китаї, він визнається і має певний інтерес. Однак він ще знаходиться на етапі зародження й становлення в професійному сенсі. Водночас зазначимо, що з'явилися вітчизняні студії ручного розпису, в яких працюють кваліфіковані художники. Розмальований вручну дизайн – це самостійна й індивідуальна робота митця, в якій немає обмежень для творчості і самовираження, виявлення естетичних смаків. У ньому відбивається суб'єктивне бачення автором краси, його емоції, ідеї, настрої, особистий художній стиль. Аудиторія ручного розпису також змінилася від професійних художників до широкої публіки, а творчий простір простежується від галерей до компаній, торгових центрів і будинків.

Ідея, яку ми ініціювали, полягає в такому [3]. Випускники ЗВО з художньо-педагогічних спеціальностей стикаються з труднощами в пошуках робочого місця. Така тенденція, як відомо, виявляється не лише в Китаї і не лише в галузі мистецтва. Тому здобувачам художньо-педагогічних спеціальностей необхідно створити умови співпраці з підрозділами соціальних підприємств. Практика викладання й соціальна інтеграція закладуть базову основу для зайнятості на ринку праці й підприємництва. Академія образотворчих мистецтв Хебея пропагує інтеграцію індустрії та університету, заохочує здобувачів художньо-педагогічних спеціальностей відвідувати фабрики й компанії, спілкуватися з реальними клієнтами, навчатися розуміти їх потреби, накопичувати соціальний досвід і виявляти власні недоліки. Поєднання теорії та практики сприяє усвідомленню мети професійної підготовки, формуванню художньо-педагогічних компетенцій майбутніх фахівців. Усе це разом допомагає працевлаштуванню.

Нині практичний курс навчання олійному живопису в Академії образотворчих мистецтв Хебея пропонує здобувачам вищої освіти виходити на вулицю для того, щоб малювати, тренувати вміння правильно використовувати колір, розуміти відбиття світла й тіні, а це й покращує професійні навички олійного живопису. Проте більшість майбутніх фахівців обмежуються лише роботою в класі або рисувальною дошкою, у них відсутній соціальний досвід, їм важко пристосуватися до професії в майбутньому. Тому вважаємо, що настав час реформувати традиційну модель навчання олійного живопису.

У проєкті нами використано такі методи, як:

а) літературний метод дослідження (метод роботи з книгою) – використання бібліотечного ресурсу для збирання матеріалів вітчизняних і зарубіжних досліджень з питань комерційного ручного розпису для того, щоб зрозуміти стан розвитку цієї галузі, шляхи організації комерційного ручного розпису;

б) методи моніторингового дослідження – застосування різних комунікаційних способів спілкування і відвідування компаній з метою вивчення попиту на комерційні продукти з ручним розписом, знання психології аудиторії;

в) практичний метод дослідження – поєднання виробництва й освіти для допомоги здобувачам художньо-педагогічних спеціальностей виявити творчий потенціал і вдосконалювати власні професійні здатності.

У межах проєкту проведено курс художньої творчості, який викладався професорами та був спрямований на розвиток викладання художньої творчості на тему Червоної революції в Новому районі Сьунган. У роботі враховано умови школи та навчальної бази музею Сібайло для того, щоб вивчити революційні методи створення мистецтва. Здобувачів направлено на революційну базу в Новому районі Сьунган, вони відвідали історичних експертів для збирання й систематизації творчих матеріалів, а викладачі допомагали визначати творчі теми дослідження.

Запроваджено студійний метод подвійного відбору – відібрали здобувачів, котрі схильні до теми «Червона революція», цікавилися цією проблемою; сформували творчий колектив із викладачів і здобувачів. Завдяки створенню начеркам і дослідженням, повторному вивченню зазначеної тематики, залученню здобувачів до створення національних революційних історичних тематичних виставок, організації роботи художніх класів і художніх музеїв, наочним методам навчання підвищується ефективність освітнього процесу.

Об'єднання міжпрофесійних експериментів, використання перехресного навчання спеціальностям дизайну й живопису, посилення на революційні історичні дані, використання нових творчих підходів для апробації цифрових медіа, створення творів художнього мистецтва – це ті чинники, що й склали новизну у змісті проєкту. Здобувачів художньо-педагогічних спеціальностей об'єднали професійні знання, навички, життєві почуття та спільний інтерес, що й слугувало для створення революційних історичних тематичних картин.

Зазначимо труднощі, з якими спіткнулися в проєкті. Складно було включити червону революцію в практику викладання олійного живопису. У Китаї існують проєкти реформування викладання, але відсутній досвід, який можна було представити у формі довідки. Тому вважаємо, що необхідно занести корективи в процес викладання, методи навчання і керівні концепції мають відбивати ідеї інтегрування нових онлайн-медіа в міждисциплінарне навчання, запроваджувати творче навчання майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Лі Хан. Формування творчої педагогічної позиції майбутніх учителів образотворчого мистецтва : дис. ... д-ра філософії. Київ, 2021. С. 5–7.
2. Мужикова І. М. Мистецькі проєкти як засіб формування професійної компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва. *Young Scientist*. 2017. № 8.1 (48.1). С. 35–38.
3. Отчет об исследовании применения коммерческой ручной росписи в практическом обучении масляной живописи. Модератор проєкта: Ли Чжиюн. Участники: Ли Янь и др. : Академия изящных искусств Хэбэя. 2019.